AZILLA
22
EGUBAZTENA
BILBAO 1933

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA

Bilbao'kua... ...	6,00 irko.	Iruilez
Bilbao'atazkua	7,50 "	"
Idazki-Itunmena	62,00 "	urtez
Atzarrijetakuak	100,00 "	"

BELDAYEN ITUNDUBA

XXI urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 6.539 zenbakija

Egunekua

Prieto'ren ala

Prieto'ren ala, "poderia", luŕ-jota geratu da.

Igazi dan igandeko auteskundietan ikusi zan Prieto'ren ala norañokua dan.

Leoya ezta, ez, margoztuten daben baxen gaiztua, esaten daben besteko indaŕtsuba.

Prieto'ren ala, abo-baŕuko ala bakaŕik ixan dana, igazi dan igandian ikusi zan, baŕa zozolistuen ala ta adoria be.

Onenak egin dau... Oneik jausi dira, ta geyago jasoko eztiran eran jausi be: ¡buruz auŕera...!

卐 卐 卐

Prieto gixagaxua, igandian, buruz-auŕera jausi biaŕ zan amildegija begijen auŕian ikustiaz, artegatuten asi zan, eta koldaŕkerijz kirijuetaratu yakan bilduŕak igiŕuta, txaidiak-ziaŕ betara ta bestera egurastuten.

Urduriŕasun onetan, autaŕkijak ontziratuten ziran etxe batera eldu zan, eta bakaldaŕak aginzen eben aldijan egin oi ebazan jauntxukerijak egiŕen asi.

Ibilŕaldi oneŕan euzko-abeŕtzale bategaz auŕkiŕu zan, eta berak eritxona egiŕeko asmoz, ezpaya soŕtu.

Leku aretan zer egiŕen eban iŕandu eutsan, Prieto'k. Eta abeŕtzaliak, bere egin biaŕa betetan juan zala, erantzun.

Prieto'k, orduban, beste aldi bateko altasunakaz amesetan bai-leguan leporako kontuba egin eutsan. Eta abeŕtzaliak, Prieto'ren "enbiduari" erantzuteko, "¡ordago!" jo eutsan, eta musturak apuŕtuta itxi.

Joko au obeto jokatutiaŕen-edo, kanpora urten ziran, eta an kanpuan auŕkitzen zan mendigoxale batek, Prieto ausaŕtubari, sabel-baŕeneratu eutsan ostikadiagaz, Prieto 'ren aŕokeri gustija luŕera botata beko lupetza-aŕtian bira-biraka basaz zikinduta imiñi eban, eta sabel-alakaz aŕnasarik aŕtu ezinda...

Ona emen, irakuŕle, Prieto aŕoputzaren ala. ¡Gaxua! Bere aŕokerija ixan dan al gustija, luŕian basaz zikinduta imiñi dautse.

"El Nervión"

Bilbao'ko "El Nervion" izpaŕingi España-zaliak, igazi dan igandian karla-albontsataŕak ixan daben garaitzea dala-ta, astelen gabeko zenbakija bestetan baño txukunago atera eban, eta garaitza oŕen izpaŕak, izki aundijetan iragaŕi.

Bizkaya'n eta Gipuzkoa'n jeltzaliak ixan daben garaitzeari eztautsa bape gaŕantzirik emoten, ezta bijotz-pozik be.

Garaitza au bide zala idatzi ebazan leŕuetan iñuana irakuŕi ta uleŕtu daunak, euzkotaŕ jeltzaliak ixan eben garaitzeak bijotzeratu eutsan "zera", poztasunarena ixan etzana, arin ikusiko dau, garaitza oneri, bere baŕuko goŕotuak geyago eraginda, "separatistas" deŕuten dautsa, ba, ta España'ri Euzkadi kendu gura dautsela-ta, ezestu egiŕen dauz, baŕa goŕotatu be.

"El Nervion„'ek, irakuŕle, abua ta urdala Euzkadi'n daukazan-aŕen, bijotza ta gogua España'n daukaz.

Eta emengo anayen egiŕadarik onenak be, gaiztesi egiŕen dauz, baŕa euzkotaŕon uskuŕtza-zaletasuna be... Izpaŕingi onentzat, "katolikuak", ¡benetako "katolikuak"! (?), españaŕak dira. Euzkadi'kuoi, "El Nervion„'en aburuz, etxagoku, ba, ixen ori, "separatista„'rena baño.

Beraz, euzkotaŕok ixan dogun garaitza au, lotsagaŕiko garaitzatzat etsiŕen dau, ta agirijan imiñi dan indaŕ onetatik kikilduteko bidiak aŕtu biaŕ diranekua ageŕtuten dau.

Bide oŕeik ikusteko begijak zabalduten dauzanian, aregaz beñolako "Liga Monárquica" iguingaŕijagaz amesetan asten da... "Liga" ezeskaŕi areri bixitza baŕija emoteko, Prieto, Fatras eta "konpartziari" erdiz-erdizkako deyak egiŕen.

1917'gaŕenan eta 1918'gaŕenan, be, "separatistak", Bizkaya'n, garale urten zirala, esan dausku, baña "La Liga Monárquica" eritxon giñaŕeak nagusiŕasunetik lasteŕ kendu ebazala.

¿Entzun dozube?

¡Ako amesak, irakuŕle, "El Nervion" izpaŕingi átzeŕi-zaliarenak! Euzkotaŕok zigoŕpian garala luŕari munka ikustiaŕen, Prieto'gaz-eta... bustaŕtuko litzakenekua erakusten asi yaku... Etxekuak etxetik jauŕti, ta atzeŕiŕaŕai geure etxiak emoteko bidiak zabalduten...

Eta au gustijau, "katoliko-ixenian" egiŕen dau, baŕa euzkotaŕon ogasun eta soñekuakaz atzeŕiŕik Euzkadi'ratu gura dauzan lapuŕak alikatu ta janztia be... ¡Dana "España benetako katolikoaren" ixenian!

卐 卐 卐

Izpaŕingi oŕen amesak, ames bakanak baxen txaŕak dira. Beraz amesok, ames, eldu biaŕ eleuken lekuraño eldu ezdedijantzat, esijak iminŕen asi biaŕko gayakoz, "El Nervion" dan lako ameslarijakandik gauza onik ezin itxaron legike-ta.

Kistaŕ zintzuak eta benetako uskurtzaliak garan aldetik, a goizpaŕkiko seme ondatzaliaren ipuña eztogu iñoz be aiztu biaŕ.

"El Nervion" be seme ondatzale aretariko bat dala dirudi, ba... Euzkadi, bere aŕa ona baño obia danaren etxaguntzea atzeŕiŕaŕen eskubetaratuta ondatuten dabilen eskaŕtxaŕeko seme ezeskaŕija. A goizpaŕkiko seme ondatzalia ixan zan baño, au, anei bidaŕ txaŕagua dala be, eztaigun aiztu, a, azkenerako, bere gaiztakerijak ezagututa, egin ebazan oben gustijakaz garbaŕuta aŕa bijotz-samuŕaren etxera biguŕtu zalako. Eta au, baŕiz, gaiztakerijak-gaiztakeri eginda gero, be, egin ixan dauzan oben gustijakaz damutu, garbaŕu biaŕian, "Liga Monárquica" baŕi bat soŕtuteko bidiak zabalduten asi-guran dabilelako...

¡Eta "katolikua dala diño...!

URIBIŕAŔTE'TAŔ IBON.

EUZKOTAR UMIEN ALDEZ

"Abenda batzuek langileak, aŕixkatuak eta auŕeratzaleak dira; beste batzuek beŕiz alpeŕak eta atzeratuak."

F. D. Herbertson.

Lenagoko idazti batian, Granada'ko "Ave Maria" ikastoletan erabiltzen ziran era eŕazen zegaitia azalduko nuala esan nuan.

Eŕaztasun ayen danen zegaitia axkaŕ uleŕtzeko gauza da.

Ijituen umiak, lan, sei, edo gizaldi geyagotan lanik egin ez duan abenda baten semeak dira.

Iñoiz-ez-iñoiz lantegi batian, eŕi batian, etxe batian gogoŕtu ez dan abenda baten umiak.

Beti, eŕiz-eŕi, lapuŕetan, "buenaventura" esaten, lanik egin biaŕik ez, etxerik ordaindu biaŕik ez, eldulik aŕtu biaŕik ez...

Ijito aben umientzat bestiak bezelako ikastolak egin ba'zituan, guk dauskagun bezelako ikastolak, Manjon jaunak etzuan ezertxo ere lortuko.

Oŕelako ikastolak, len ere bai ziran nalkoa Granada'n, baña ijituen umerik etzan ayetara uŕeratu ere egiten.

Augaitik Manjon jaunak asmatu zuan, kanpuan, leku azkian, orma gabeko, telatu gabeko ta ate gabeko ikastola, eta umiak alegiñik egin gabe ikasi al izateko era.

Era au ijito umientzat ondo datoŕ, ez baña beste abenda batzuetako umientzat.

卐 卐 卐

Gauŕ egunian, Belgique da Ume-izti edo Pedagía auŕeratuena daguan eŕietatik bat.

Lateŕi txiki, langile, auŕeratu, eta beste lateŕi auŕeratuz inguratua daguan eŕi txiki onetan bezte era bat zabaldu da guda nagusia amaitu ezkeroztik: "Ekintza era" edo eŕderaz "Método activo" esaten zayona.

Era au asmatu duten Decroly, Chaparede eta beste batzuek ez dute nai irakasliak umiai "au onela da" "au emendik datoŕ" eta gauzak onela azaltzerik. Irakasliak, umiari lagundu edo zuzendu bakaŕik egin beaŕ diola diote.

Eta umiak berak, irakasliak lagunduta egia bilatu dezala.

Berak bilatu dualako maitiago izango duala ta. Nekezago aztu ere bai.

Onela, eŕi bakoitzak edo abenda bakoitzak era bereziak biaŕ dituzte euren umiai asiera ta ikaskizunak emateko.

Eta egi au, gauŕ egunian ez du iñoŕk ukatzen.

卐 卐 卐

Baña gure umiai erakustera datozen Irakasliak ez gu ezagutzen gaituzte ez gure umiak. ¿Eta nola erakutsi?

Gure ikastoletara datozen irakasliak euzkerarik ez dakite, gure abendaren beŕirik ez dute, gure Edeztirik ez dakite, gure abendak eman dituan gizon aundien izenik entzun ez dute, gure Lege-Zaŕak zer diranik ere ez...

Euzkadi España'ko Ipaŕaldean dagoala; euri asko egiten duala emen, euzkotaŕok, inpernuko etzayak berak ere uleŕtzen ez duan ele bat degula; ele au oso basatia dala ta euzkotaŕ jatoŕak izan ezik iñoŕk ikasi ezin leikiana; Donostia uri edeŕa dala; Bilbao'n lantegi ta ke asko ta Gernikan zugatz bat: Gernika'ko arbola.

Auxe da gutxi gora bera, geyen geyenian, gutzaz eta gure gauzetzaz duten jakinduri ikaragaŕia, gure umiai erakusteko uztez gure eŕira datozen irakasliak.

Ez ordea lateŕiak ego Gobernuak bialtzen dizkigunak bakaŕik, ez, Euzkadi'n ikastetxeak dituzten lekaide ta lekaime geyen-geyenak ere berdin, berdin.

Eta ikastetxe abek eta irakasle abek, Gobernuak bialdu dizkigun irakasleak baño kalte aundiagoak egin dizkigute euzkotaŕoi, gure umiai euzko-gogoa iltzeko aizto zoŕotza, besteak baño polikiago erabiliaz baŕurago saŕtu dutelako.

AŔITOKIETA.

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5. 3°. DONOSTIA

MARTIKORENA
Begiyetako gaixoen sendagillea
Garibay, 13 bis, 2.° - DONOSTIA

Léase EUZKADI

ARRIETA-BITXIZALEA
Legazpi, 10. - DONOSTIA. - Urrutizkiña, 13.777.

EIZARA'KO SUIZKILLU (ESCOPETA) OLEA
L. LEGARISTI Y COMPAÑIA
SORALUZE (Placencia de las Armas). — GIPUZKOA

Arana eta Goiri'tar Sabin'aren erijotz-urteurrenan

AGINTZEA

Bizkai-Buru-Batzarra onek aurretikoen bide zuzen eta Jainkotijai jarratubaz erabagiten dau:

1.° Abando - Bilbao - Begoña - Deuto'ko Uri-Buru-Batzarra'kaz batera il-eleizkixun gurenak eratuten dauz datorren larunbatean, azilla-25'karrenan, Euzko-Alderdi Jeltzalia'ren iraslia zan Arana eta Goiri'tar Sabin'aren gogo-aldez eta il diran garatiko abertzalien gogo-aldez, olantxe 30'garren il-urteurrena ospatuko da, ba, Abando'ko Bigen deunaren ertxadonan goxeko zortzigarren eta erdijetan il-eleizkixun orreik diralarik.

2.° Bizkai'ko Uri-Buru-Batzarra gustijai eskatuten dautse, eurez edo erri bakotxeko Batzoki, Bazkun eta Emakume Abertzale-Batza'koen laguntzaz jai gurenakaz ospatu dagijela egun au eta al daben tokijetan itzaldijak eta jayak eratu dagijezala geure Irakaslia zanaren oroimenez.

Abando, 1933'gko, Azilla-2'gn.

BIZKAI-BURU-BATZARRA

Deunen bixitza

KOIKILE DEUNA

Koikile Deuna, Eŕoma'ko Metelo sendi andiki ta ospetsukoa izan zan. Gustiok dakigu ziñesgeen aŕtean andiki bizitza oitura txaŕez ondatua zala, eta batez be Eŕoma 'taŕen aŕtean. Alan da be, Koikile Deunak, txikitatik bere biotza garbi zaindu eban eta zimauŕ aŕtean, beste ainbesten antzera, sortu zan lili garbia izan zan.

Txikitatik kistaŕ eginda, garbitasun eskintza Jauna'ri egin eutson. Berenez buru argikoa izan zan, baña ziñeskintzako goi-argiaz, bere biotz edeŕa asetuta, kistaŕ bizitzan goirengo malara igoteko erabagia artu eban, luŕeko aukera, atsegin eta zórakeriak alde batera itxita. Gurasoak alabaren edeŕtasunaz birloratuta, gizartean albait apañen agertzeko alegintzen ziran, baña soñeko edeŕan azpian zurdatz latza ebela gorputz samuŕa nekatuten eban. Ixilean aukerak laga ta berau gogoŕak egiñaz, alde gustietan begirunerik andienaz, sentzunak zaintzen zituan, bere gurasoak, Eŕoma'taŕ gaste andiki ta aberatzak berari begira ipinteko alegiñak egiten zituen bitaŕtean. Beti garbi irauteko egin eban eskintza zaritzeko, Jauna'k Gotzon Zaindaria ikusteko eskaŕa egin eutson, bere garbitasunaren aldezle izango zala adirazten emonaz.

Bere lenengo gaste aldia, Koikile Deunak, Jauna otseindu ta zintsotasunik andienaz Bera goraldu ta gustien auŕean autoŕtzen igaro eban.

Gurasoak ostera, neskarbi bikain onen biotz edertasuna ondo ezagutzen ez ebelako, luŕeko begiz begiratuta bakaŕik, euren alaba kutun Koikile'rentzat, euren malakoei zegokion bizikera ta etorkizunaz bakaŕik arduratzen ziran. Oŕetarako, Baleren gaste bikain, baña, ziñesgeagaz ezkontzeko erabagia artu eben. Onen bayetza jakin ebenean ba'zan poza sendi artan eta alaitasuna ezkontzarako gertakizunak egiten ziran bitaŕtean. Zoriona etxeratu yakela uste eben. Koikile bakaŕik zan biotza samintasunez beterik eukona. Ezetzik ezin esan, eta bere garbitasuna galbidean ikusirik, gogo ta biotz osoaz Jauna'ri aŕen eskatzen eutson, bere estutasun aŕtan laguntzale izateko. Dabid Iragarleagaz iñotson: "Nire biotz eta gorputzak garbi iraun dayela, nastua izan ez nadin". Ikusiko dogunez, neskatil garbiaren otoyak ez ziran alpeŕekoak izan.

Bere gogoaz auŕka, ezkontzea andikiro ospatu zan. Abesti, otuŕuntza ta jolasak amaitu ziranean, ezteyatako lenengo gabean, Jaungoikua'ri laguntza eskatuta, Baleren'enegaz bakaŕik aurkitu zanean, leungiro baña erabagiz itz oneik esan eutsozan: "Baleren, ixilpeko bat agertu beaŕ dautzut, baña oŕetarako iñortxori be ez dautsozula esango, itz-emon beaŕ daustazu". Baleren'en bayetza entzun ebaneko esan eutson: "Ekizu, Baleren, nire garbitasuna zaintzeko Gotzon bat dodala, eta bera galtzeko ezer be ez dagidazula egin. Jaungoikua'ren zigoŕa lepoztu gira ezpadozu". Itz oneik entzutean Baleren'en biotzak zauzkada andia artu eban, eta ikutzen asartu ez gañera, adirazten emon eutson berak be Kisto'gan ziñestuko ebala, bera zaintzen eban Gotzona ikusteko zoriona izaten ba'eban. Koikilek jardetsi eutson, eskeŕ ori jaristeko kistaŕ egin beaŕ zala, eta Baleren'en erantzun eutson: "Ointxe, bertatik". Koikile'k gau atan bertan Urban Doipurua'gana bialdu eban, jasarpenaren bilduŕaz eskutauta Via Appia'ko katakunbetan auŕkituko ebala esanaz. Esan eta egin, gastearen erabagiz, Baleren, Urban 'egana aurkeztu, ziñeskintzako egiaren azalbena entzun eta Ugutza deuna artuta, biotza pozez baterik ebala bere emazteagana biurtu zan. Koikile otoi sutsua egiten aurkitu eban, argitasunez beterik, bera egoan gela eta bertan Gotzon zoragaŕi bat eskuen lora ta lilizko burustun bi zituala. Gotzonak burestunok bien buruetan ezaŕi, ondoren, azaldu eutsen, gizkarbien Ezkonak iñoz igartuko ez dan burestuna emongo eutsela. Zorion-eztitan Baleren'ek bere anai Tiburtzi'rentzat kistaŕ egiteko eskatu eutson. Eta baita lortu be. Gertakizun aŕigaŕia edestu ondoren Tiburtzi'ri Koikile'k ziñeskintzako egirik garayenak azaldu eutsozan, eta bereala, Urban Doipuruagana aurkeztu zan kistaŕ egiteko. Onen ondoren Tiburtzi'k be Gotzona ikusteko zoriona izan eban. Almaki Jaurlariak gaste biak kistaŕ egin zirala jakin ebanean, beragana deitu ta, ziñestea ukatu baño lenago Kisto 'ren aldez odola izurtzeko gertu egozala, ziñestea eriotzara epaitu zituan alantxe ziñopa burestuna irabaziaz.

Andik lasteŕ, Koikile atxilotuteko agindu eban, eta lenen Tiburtzi ta Baleren'en ondasunak emoteko agindu eutson. Koikile'k erantzun eutson, txiroen aŕtean gustiak zabaldu zituala. Ondoren Almaki'k egin eutsozan itaunai bilduŕ barik eta kementsu erantzun eutson, luŕeko ondasunak eta andikeriak, puztutako sagi baten antzekoak zirala esanaz, zulo txiki bat egin utsean gelditzen diranak. Azkenean Koikile'n erantzun zoliei zer esan ezekiela, jardetsi eutson: Bakean b[illegible] gura ba'dozu nai dozuna aukeratu [illegible] "Ala jainko izunei opariak egin [illegible] garbi kistaŕez zareala". Koikile[illegible]n eutson, beretzat kistaŕ izatea p[illegible]k andiena zala eta ziñopa izatea g[illegible]

Orduan Almak[illegible] moŕuz beterik, eriotzara epaitu eba[illegible] Baña, andikien aŕtean zarata asko egin [illegible]ikian Koikilen eriotzak bere etxean su luŕ[illegible]ek itoteko agindu eban Gela sartu ta sua [illegible]tu eban, ke ta luŕunaz itoko zalakoan. Ga[illegible] eta egun osoa bertan ezertako nekerik a[illegible]u barik igaro zituan eta ori ikusi ebanean [illegible]lmaki'k burua mostuteko agindu eutsen bere moŕoyei. Aizkoregaz iru sartada lepoan emon eutsozan, eta bertan erdi ilik itxi eban. Baña ondiño iru egunean bizirik iraun eban eta ondoren bere gogo zoriontsua, garbitasun eta ziñopa burestuna artzeko betiko donokiratu zan Dirudienez 230'n uŕtean. 1599'n Sfrondrati Kardenalak ilda gelduta zan egoeran aurkitu eban. Bere etxean Eleiza edeŕ bat egin eben.

卐 卐 卐

Auxe da ereslari Zaindari ospetsuaren bizitza. Askok uste dabe, ereslariak Zaindaritzat autu ebela, ereskintzat ospetsua izan zalako edo, baña edestiz ezin leike egiztu, osoan beintzat. Au izango da beaŕ ba'da, bere eztayetan eresi ta abesti artean, bere biotzak Jauna'ren aintzaz, eta laguntza eskatzen abestu ebalako.

Dana dala, Eŕoma'ko Eresi-Zaindi edo Akademia irasi ebenean, 1584'n urtean, neskarbi ospetsu au, euren Zaindaritzat autu ebela ziuŕ dakigu eta aŕezkero Eleiz-eresi bazkunak, euren Zaindari guren lez lurbira gustian aintzaltzen dabela.

MITARGA.

¿Eskumarrak zer?

¿Eskumaŕak zer? Itaun auxe yatoŕku abora. Lenagoko Euzkal-Eŕia saŕaren jaun-jabiak ziranak, gauŕ ezertxu, be, eztira. Agintari ziran aldijetan ezebe. Ezer onik egin geure eŕi onen aldez. Baña olako okeŕak arin ordaindu biaŕ-ixaten dira. Gauŕko Euzkadi baŕijak eztauz ikusi gura eskumaŕok, euren eŕuz galdu gendulako geure gogua.

Beti España'rantza begira bixi-ixan diran oŕeik bazteŕtuta geratu dira. Eztauke zetan astirik galdu. Euren dirubak eta indaŕak eztautse lagundu, eŕijak zabaldu dauz ba, bere begi bijak. Guda goŕijetan saŕtu eben Euzko-semia, onen kaltez lotsagaŕizko egiŕiak egin ebezan, baña auŕerantzea. Eztago atsiperik. Eskumaŕok bide bakaŕa dauke: euzko-abeŕtzaletu dadixala. Madrid'era begira ezkagoz, geure barnera begira baño. Odolaren deya entzun gura estabenak bazteŕtubak eta biŕindubak ixango dira. Markez eta, garaŕuko andiki galdubak estabe eurekaz lotuko eŕi onen zorija. Eskumaŕen menpian ixan diran eŕijak be, abeŕtzaletu dira. Urte gitxi igazi dira, baña igali edeŕak atzemon doguz. Eskumaŕakaz eztago geure eŕija. ¡Oŕenak egin dau!

JATABE

Aspaldijon beŕtako izpaŕak argitaratu barik geratu diran aŕen, zeŕ edo zeŕ ageŕtu beaŕian auŕkitzen gara zorion, edo zoritxaŕeko auzuak doguzan aldi onetan, Euzkadi'ko semiontzat eta beŕtan ogi-biaŕa deukenentzat.

Azilan boskaŕan, auteskundia edo botasiñoa, genduan, eta ostera be datoŕen igandian, geutaŕan ingitxuagaz ontziratu beaŕ gara bat be atzeratu barik len genduan auteskundia gaŕantzi ikiragaŕija eukena ukatu ezin geinke.

Euzko-Araudija edo (estatutoan) ataltxu bat loŕtzeko asierako pausuak ziran ezkero, adoretsu emonak ixan dirala esan geinke, baña gauŕ iñoiz baño geyago, ta adoretsuago jaŕaŕu biaŕ dogu, geure Abeŕija ta Euzko-Araudija aldeztuko daben ixen-abixendun ingitxuai begiak zuŕ, eta ontziratu, beriala, bestela orain-aŕte negaŕ asko erain daben España-zaliok, len baño amuŕu geyago ixango dabe geuretzat, eta tamalgaŕija ixango litzake, atzipez geutaŕan bat atropatia ta zutunik danok.

JATABETAŔA

INGI BILDEGIA
Papelería del Oria
MORAIZ'TAR JOSEBA MIRENA
Teléfono, 154. TOLOSA

Izpar urtenenak

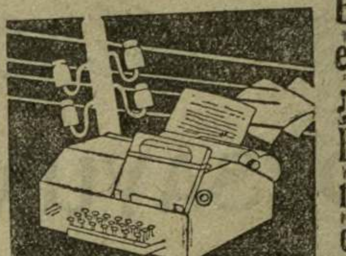

Euzkadi'ko auteskundiak.– Gobela errekearen uroldija.– Ertzilla-sarija. ¡Bizkai'ko jaurlia kenduko dabe? España'ko auteskundiak.–Eskumar[illegible] nagosi.–Ezkertarran aldunak.–[illegible] eko aldunak.–Izparringijen aburu[illegible] Catalunya'ko izparrak

Auteskunde-osteko zaratotsak eztira ixildu. Euzkadi'n abeŕtzaliak ixan daben gurenda itzalak zer esan andijak atera dauz toki gustijetan. Bilbao'ko ezkeŕtaŕak ikeraz dagoz. Euneko irurogeta amasaspi autaŕkidun eldu ziran autaŕkija emotera.

卐 卐 卐

Bilbao'ko izpaŕingijak diñuenez Acosta Pan jauŕle au kenduko dabe beriala. Aute-skunde onetan oso ezkeŕtaŕen aldeź egon da, ba, bestien eskubidiak zaindu-barik.

卐 卐 卐

Gobela ibaitxubari, be, musturak puztu yakoz eta Ondaŕeta-ingurubak ondatu dira Bosteun sendi geratu dira etxe-barik eta ixontzijakaz atera dabez gauza geyenak Ibayondo'ko ostikoketa-tokija urez beterik dago. Euzko-batzokikuak lagundu dautse sendi gustijai.

卐 卐 卐

Ertzilla zanaren bixitzea ondoen idazten ebanari sari bat emongo eutsola-ta txapelketea ixan zan Bilbao'n. Orain jakin dogu sarija nok irebazi daun. Iruña'ko Zalba'taŕ Joseba jaunak loŕtu dau sari ori.

卐 卐 卐

Jauŕlian esan ebenez Barakaldo'ko "El Yunque" bazkunaren batzokija saŕatu dabe ezin dabezelako ordaindu baatzoki oŕen zoŕak.

卐 卐 卐

Bilbao'ko "Artistas Vascos" aretuan ikusketa edeŕa jaŕi dau Cochet margolarijak. Ikustera juan diranak goraldu daroe ikusketa au.

卐 卐 卐

Azkenengo izpaŕak dirauskubenez Bilbao'ko auteskundietan alderdi bakotxak zenbaki oneik lortu dauz: Horn jaunak 57.478 autaŕki. Prieto'k 50.946. Kareaga andereñuak 19.441. Valera'k 1.054. Carro'k 11.697. Garbijan 687. Gustiz, ba, 141. 293. Euneko beŕogei lortuteko 56.516 autaŕki biaŕ dira.

卐 卐 卐

Atzo egin ziran Zugatzarte (Ondarreta)'ko auteskundiak autaŕkikutxa bat apuŕtu ebalako, Abeŕtzaliak garale urten dira. Domingo jaunak autaŕki bakaŕa be eztau lortu.

卐 卐 卐

Gipuzkoa'ko auteskundiak baŕiz egingo zirala esaten ebenak guzuŕtauta geratu dira Leizaola jaunk-eta euneko beŕogei baño geyago loŕtu dabelako. Eskumaŕen alderdiz Maestu uŕten da.

卐 卐 卐

Motriko'ko abeŕtzaliak jai [illegible] egiŕen dabezala outeskundietako [illegible] bide, eta jauŕliak agirakada bat egi[illegible] se. Txapel okeŕai agindu dautse [illegible] egon dadixala.

卐 卐 卐

Santander'ko etxe baten ikera[illegible] izkilu pilua auŕkiŕu dabe. Eme [illegible] ro eban su-izkilu bat eta orj zil[illegible] tzañak eldu ziranian 73 subag[illegible] tola asko auŕkiŕu ebezan. Gustijok [illegible] taŕenak ziran.

卐 卐 卐

España'ko izpaŕingijak auteskun[illegible] idazten dabe. "El Sol" en aburu[illegible] taŕen auŕkako auteskundiak ixan [illegible] ingo auteskunde oneik. "El Liberal" tera, asaŕe bixijan dago eŕkald[illegible] nanduta juan diralako. Eŕkalaren [illegible] autaŕkijak eztirala ixan dautoŕ. "La [Li]bertad" ren gardiz ezin ald[illegible] ixango ei-da auteskundiak baŕi[illegible] aŕte.

"El Debate" pozik datoŕ kato[illegible] orokaŕen auŕka ezer ezin egin [illegible] dalako. Beste izpaŕingijak be [illegible] erara datoŕz. "El Socialista" ba[illegible] dago euren gurendea andija ixan [illegible]

卐 卐 卐

España'ko auteskundiak zelan [illegible] ran iñok eztaki, baña azkenengo [illegible] jak onexek dira. Acción Popular [illegible] jak atera dauz 68 aldun; eŕadik[illegible] lugintzaliak, 53; sosolistuak, 59; [illegible] abeŕtzaliak, 12; liberal eŕizaliak [illegible] kiak, 13; eŕkaldaŕ irauk[illegible]aliak [illegible] novación española'k, 8; Esquerra'k[illegible] eŕedikal-sos listuak, 5. Gustijok [illegible] ta, be, 164 aldun biaŕko dira.

卐 卐 卐

España'ko agintarijak batu dira [illegible] gustijakaz bat-egin eta eskumaŕ[illegible] duteko. Azaña, Domingo, Lerroux Besteiro jaunai itz-egin dautse. Al[illegible] sun au egiŕen ba-dabe eurenak [illegible] ra uts diran aldun-gayak.

卐 卐 卐

Madrid'eko Euz[illegible]o-Ikastola-Batza'k [illegible] dauz euzkel-ikast[illegible] batzuk, uri and[illegible] diran euzkotaŕak [illegible]kasi dagijen eu[illegible] kuntzea. Maidagan jauna ixango ei-da [illegible] kaslia.

卐 卐 卐

Europa'ko izpa[illegible] geyenak idaz[illegible] zerbait España'k[illegible] teskundietan [illegible] nale d'Italia" et[illegible] Daily Telegraph [illegible] diñoenez ezkeŕta[illegible] apaldu-ta ger[illegible]

Araba'ko gurendea

Araba-Buru-Batzaŕa'k uaŕ edeŕa idatzi dau bere, baŕutiko alderdikiai zorijonak agiñaz. Eta zorijon au meresi dabe Araba 'ko abeŕtzale zintzuak iñoiz baño obeto erakusten emon dabelako baŕuban dauken abeŕtzaletasuna. Oriol aberatsaren ala jaŕi dira ta zapaldu dabe gixon zital ori.

Araba noiz abeŕtzaletuko zan egon garanok pozik gagoz. Geure ardura gorenguetan Araba eta Nabaŕaren zai gagoz. Eta etoŕi datoŕz etoŕi, lasteŕ dira geure parean.

Gazteiz'en autaŕki asko loŕtuko gendużala ba-genkigun baña uritxubetan, be, ezkara atzian geratu. Bai zera. Markinez eŕijak erantzungo dausku. Eunda amaika autaŕki abeŕtzaliontzat ixan dira, Oriol'entzat bat bakaŕa. Geure zorijonak egin, biaŕ Araba maŕiari. Emakumiak, eta gixonak, gastiak eta zaŕak zer egin daben ikusi dogu Agurai, Legutiano, Kanpetzo, Ixaŕa eta beste uri askotan autaŕki-piluak lortu dira.

¿Nok esan dausku Araba etzala abeŕtzaletuko? ¡Guzuŕa orixe! Bizkaya eta Gipuzkua abeŕtzaletu diran legetxe Araba zoragaŕija be abeŕtzaletuko yaku. Aldi laburerako lana dogu.

Oŕ dago bere aldun bategaz. Landaburu 'taŕ Jabier Pantzeska. Gotzañak berak be abeŕtzale oni emon eutsan autaŕkija. Eta geure kontra ibili dabiltzanai. Beste jaupari ta lekaide. Lekaimiak eurak, be, geure ala, emon ebezan autaŕkija. Baña Gotzain maŕiak, geruago geure Aŕa obia da Muxika aguŕgaŕijak geure aldez autaŕkija emon dau.

Gazteiz'ko jaupari geyenak be, lagundu ei-euskube. ¡Ori entzun dogu! Ezkara oŕetzaz aztuko, biaŕ dan legez neurtuko dogulako.

¡Gora Araba esango dogu!

IN MEMORIAM

(Loramendi eta Lizardi Ziranen oroiz.)

Bidean.

Itzal, bidaide ilan eta marguldua̋k,
Gauŕ otoitz-gorape, baŕura narakar.
Ilen abeŕira, eriotz-eŕira,
Ixil naŕaikio ta biotza dardar,
Soin astuna ileŕi-atean tinko zait.
Jaurégia-baŕu, Aŕatsa eskutik,
Gogo bakaŕ daŕai, ene Gogo soilki.
Nekosta zardai ta zaloyen artetik.

Eriotz-Jauregia.

Oinpean luŕa dut: gure luŕ-ama, autso.
Goyan zeru urdiña, itxaŕopen antzo.
Aldamenean ots dagi ixiltasunak...
Eriotz-egiak zapalduta oro...

Nekostak.

Eriotz-zuatzak bulaŕtuak, ost[illegible]
Erne, idoski-ezak udasken-ats-[illegible]
Ezkoargi iduri nekostak, zeru[illegible]
Jasota, otoizka, bere besadaŕak.
Ilunez jantzita zaudeten nekost[illegible]
Amaika adizkide maitien lo [illegible]
Zalatzen aspergeak. Zuen ater[illegible]
Otoitz biuŕ bedi biotz au erd[illegible]

Biotz-lore.

Egiak biztu zun zuen bizitz[illegible]
Edeŕaren ondoz ibili ziñaten,
Eta egasniñak goruntz, oldaztu[illegible]
Lurtar ari mea goizegi zan eten.
Ilunez jantzi zan euzko lufaldi[illegible]
Mindurik euzkera, zuek oin ma[illegible]
Anayak ¡Loretu bitez gauŕ bi[illegible]
Otoi ¡Zuena bai-da Jainkoz bete!

Itzulera.

Iñular-bidean dakust orain E[illegible]
Gau aizpaz eskeintzen diola e[illegible]
Mendian sartu zan Iguski eta So[illegible]
Deyezka dagokit Gauak beldur[illegible]

Bidaztiarena.

Itzal ilaunari lotua beŕiro
Noan gau ta egun, noan, bai, g[illegible]
Amets dagokidan Itxaropen-lor[illegible]
Jainkoarenean egi biuŕ artе...

ZARAYA (o [illegible])

¿Ezkertarrak ze[r?]

¿Ezkeŕaŕak zer? Beste itaun onek [illegible] dausku baŕu-baŕutik. Abintza gurenak [illegible] du yakuzan eta geure eskubidiak [illegible] genduzala esan euskuben. Ordez e[illegible] jak igaro dauz euzko-semiak. E[illegible] eztabe ezeŕ egin geure ixate on[illegible] Kalte andijak bai, ostera.

Abeŕtzale ziranai zigoŕa pranko, [illegible] miai eurai negaŕ-eragin eutsen... E[illegible] keŕtaŕak eztabe buru argirik erakut[illegible] pokerija ta zitalkerija ugari eu[illegible] -aŕen. Baña euzko-semia atzipetu[illegible] gauza eŕeza. Begijak zabaldu d[illegible] igaŕi dauz ezkertaŕon ganoraba[illegible] eta orain ostikada bat jaurti dautse.

Geure Gurutza deunaren zaint[illegible] gura dogu. Uskuŕtzaren kaltez eg[illegible] nak, geure ixatiari egin yakozan [illegible] ezin aztu al ixán doguz. Ori dala-ta zuzenara jo dau euzko-gixasemiak [illegible] bakaŕera: abeŕtzaletasuna dalako bere argi ta zabala.

¿Orain zer egingo dabe? Lengo [illegible] txaŕak alde batera jaurti eta one[illegible] ete-yakuz? Eztakigu nora joko dabe, [illegible] lenagoko moduban badatoŕz, zigoŕ[illegible] dijagua aŕtuko dabe. Auŕerantzera[illegible] dagijela. Ezkeŕtaŕak ixan dadixala [illegible] -dabe, baña ezkeŕtaŕak baño auŕera[illegible] kotaŕak, ez españaŕak.